

то на нашите познания за връзките от действителността. 2) Когато сме в областта на социалната практика, зависимостта (връзката) теоретично е била обоснована и доказана, нейното съществуване не поражда никакви съмнения. Когато обаче тази зависимост е от категорията на корелационните, при конкретните условия на практиката тя може да се прояви, но може и да не се прояви такава, каквато се очаква съгласно нашите теоретични представи. В този случай задачата на изследователя не е да развива познанието (теорията), а да търси отговор на друг съществено важен въпрос: дали и ако да, то в каква степен интересуващата ни връзка се проявява в оня вид, в който логически се очаква и предполага.

Тази втора ситуация има място там, където се очакват смущения и отклонения при практическата проява на връзките. А това в най-голяма степен се отнася за корелационния тип връзки, характерни за социално-икономическата действителност, както и за други области от действителността. Абстрактно взето, връзката между производителността на труда и заплащането се приема за доказана и обоснована. Счита се (напълно основателно), че с увеличение на заплащането производителността на труда следва закономерно да нараства. Ако обаче се заплаща, без да се държи сметка за действителните резултати от труда, тази иначе безспорна връзка може и да не се прояви такава, каквато я очакваме логично. Към това ще прибавим, че върху равнището на производителността на труда могат да оказват (и обикновено оказват) влияние множество странични, закономерни и случайни фактори. При подобни ситуации е напълно възможно заплащането да расте, а производителността на труда да остава неизменна, дори да намалява. Такава проява може да се наблюдава и при анализа на връзките производителност — себестойност, доходи — потребление, natalистични (стимулиращи раждаемостта) мероприятия и промени в раждаемостта и много други. Изводът от всичко това е, че задачата за изследване на връзките, когато те са били вече доказани теоретично, оценката на това, до колко те се проявяват в конкретните условия на практиката, е напълно реална. Отклоненията, които почти винаги се наблюдават при проявата на връзките в социално-икономическата област, имат своите логически основания. Те трябва да бъдат изследвани и оценявани не само на абстрактно-теоретично ниво, но и в конкретните условия на живота.

Втората задача се отнася до моделиране на закономерността, която обуславя дадената връзка. На практика решаването на тази задача се свежда до обосноваването и конструирането на адекватни модели на връзките. Но проблемът за осигуряването на адекватни модели е изключително сложен и труден за разрешаване. Може да се твърди, че сме опознали закономерно-